

VERTICALA AGROALIMENTARĂ A SUINELOR (VAS)

„De la o industrie pe cale de dispariție, la un pol de referință pe harta economică României”

O abordare strategică, sistemică și integrată

1. SUMAR EXECUTIV

Economia Românească se confruntă în prezent cu fenomene de criză economică atipice și fără precedent generate pe parcursul ultimilor ani prin coincidența unor evenimente globale extreme cum ar fi pandemia covid, perturbarea lanțurilor logistice internaționale și criza energetică exacerbata de noile realități geopolitice, extinderea de durată a pestei porcine africane, și creșterea frecvenței incidenței unor fenomene climatice extreme, ca urmare a schimbărilor încălzirii globale. Aceste fenomene, la care ne vom referi în cadrul acestui document folosind formularea Criza Economică Sectorială (CES), nu vor fi temporare și, în ciuda unor suișuri și coborâșuri ciclice, se vor manifesta pe termen lung.

Ca răspuns la CES, **Clubul Fermierilor Români (CFRO)** propune înființarea unui **Program de Investiții Public-Privat (PIPP)** care să gestioneze un program național de granturi pentru constituirea unor **Fonduri de Restructurare și Dezvoltarea Sectorială (FRDS)** pentru sprijinirea **Entităților Medii și Mari (EMM)**, din cadrul sectoarelor vizate, care **necesită** derularea unor programe de restructurare/reorganizare/dezvoltare/ consolidare de **piață** (denumite în continuare programe de Restructurare), **și care derulează operațiuni de producție și procesare**. FRDS vor fi deschise și investitorilor privați.

Deși PIPP are o largă adresabilitate la nivelul tuturor sectoarelor economice deficitare, în cadrul acestui document ne vom referi cu precădere la sectorul agro-alimentar și în mod specific la efectele Crizei Economice Sectoriale (CES) asupra **Verticalei Agro-alimentare a Suinelor (VAS)**.

VAS include atât fermele de reproducție și îngrășare, cât și unitățile de abatorizare și procesare a porcilor și cărnii de porc, și se confruntă cu una dintre cele mai grele perioade din istorie. Astfel, în prezent vorbim despre o producție internă de carne de porc care acoperă numai 20% din necesarul de consum. Având în vedere impactul negativ semnificativ și desosebit de rapid al CES asupra VAS, CFR propune o intervenție din partea Statului care să fie în egala măsură rapidă dar și complexă și structurală.

Fondul de Restructurare și Dezvoltare pentru Verticalei Agro-alimentare a Suinelor (FRD-VAS) se va înființa printr-un grant în cuantum de [-] oferit de PPIP și își va putea suplimenta fondurile disponibile prin atragerea investitorilor privați, în special investitori instituționali, cum ar fi instituții financiare internaționale sau fonduri de investiții specializate. FRD-VAS va fi mandatat să implementeze **strategia de restructurare elaborată de un Consiliu de Coordonare, Consiliere și Supraveghere (CCCS)**, special constituit în acest sens.

FRD-VAS va derula un program de **investiții constând în achiziții de acțiuni/parti sociale și/sau acordări de împrumuturi/credite obligatate convertibile**. Pentru a injecta lichiditate în piață, **FRD-VAS va acorda inițial doar împrumuturi/credite obligatate convertibile**, sub supraveghere CCCS. După elaborarea și aprobarea strategiei de restructurare de către CCCS, **FRD-VAS va putea achiziționa acțiuni/parti sociale în EMM-VAS, sau va putea converti împrumuturile/creditele obligatate acordate inițial în acțiuni/parti sociale**.

Restructurarea VAS are în vedere derularea unor programe specifice, cum ar fi:

- **Programul „Raftul românesc”** – inițiativă prin intermediul căreia se propune asigurarea identității vizuale la raft a cărnii de porc produsă în România, cu scopul de a monetiza superior lanțul scurt, care se reflectă în creșterea veniturilor fermierilor români, asigurând pentru consumator calitatea, prospețimea și siguranța produselor.
- **Programul de promovare „Salvați porcul românesc”** – inițiativă suport pentru programele „Raftul românesc” respectiv „Ambalat în România”, derulat în parteneriat public-privat pentru comunicarea publică și promovarea consumului de produse autohtone și de susținere a industriei de procesare din România.
- **Programul „Ambalat în România”** – inițiativă care vizează asigurarea sustenabilității economice a industriei de procesare a cărnii de porc, pe perioada deficitului de materie primă autohtonă, prin identificare specifică la raft a produselor procesate și ambalate în România cu materie primă din import.

În urma derulării programelor de restructurare, **FRD-VAS va valorifica investițiile** făcute prin diverse metode cum ar fi listarea pachetului deținut de FRD-VAS la Bursa de Valori București, vânzarea către investitori strategici, răscumpărarea de către ceilalți acționarii, refinanțarea împrumutului/creditului obligat convertibil cu instrumente de datorie și/sau capital, prin intermediul pieței de capital, sau orice altă modalitate.

În urma valorificării investițiilor, **grantul inițial va fi reținut în cadrul programului** și va fi utilizat fie în scopul listării FRD-VAS la Bursa de Valori București fie la ridicarea unui nou fond de investiții închis (FRD-VAS 2). **Mandatul FRD-VAS 2 va include continuarea programului de dezvoltare sectorială cu precădere în sensul atragerii de investiții străine și diversificării industriale în zona tehnologiilor avansate.**

2. CONSIDERENTE GENERALE CONTEXTUALE

În prezent, Economia Românească se confruntă cu fenomene de criză economică atipice și fără precedent. Desi, în general, prognozele de creștere economică sunt încă optimiste, observăm o situație dramatică în anumite sectoare în timp ce altele experimentează creștere și performanțe excepționale. În cele ce urmează ne vom referi la acesată situație folisind formularea „criză economică sectorială”.

Criza Economică Sectorială (CES) reprezintă actuala situație de criză, instalată selectiv în anumite sectoare cheie ale Economiei Românești, ca urmare a coincidenței unor evenimente globale extreme cum ar fi pandemia covid, perturbarea lanțurilor logistice internaționale, criza energetică exacerbată de noile realități geopolitice, extinderea de durată a pestei porcine africane, creșterea frecvenței incidenței unor fenomene climatice extreme, ca urmare a încălzirii globale. Ne așteptam că această situație să nu fie temporară și, în ciuda unor suișuri și coborâșuri ciclice, să se manifeste pe termen lung.

În trecut, starea de recesiune economică era declarată în situații de declin economic generalizat extins pe durata mai multor luni. În prezent, observăm performanța deosebită din cadrul unor sectoare contra-balansând declinul altor sectoare, în timp ce trendul economic general rămâne ambivalent. În fața unor astfel de provocări, răspunsul autorităților trebuie să fie adaptat la noua paradigmă economică, adoptând o viziune holistică, eventual de arbitraj între diversele sectoare economice, intervenind nuanțat pentru re-alocarea de resurse, atât în interiorul sectoarelor, cât și între sectoare, pentru a asigura o intervenție sustenabilă și inclusivă. Diversele sectoare economice sunt puternic interconectate, atât național cât și internațional și funcționează precum vasele comunicante din domeniul științelor naturale. De aceea, o intervenție selectivă, poate chiar „neinspirată” în anumite sectoare, poate avea efecte neintenționate, chiar devastatoare, și imediate în alte sectoare.

Ca răspuns la CES, Clubul Fermierilor Români (CFRO) propune înființarea unui Program de Investiții Public-Privat (PIPP) care să gestioneze un program de granturi pentru constituirea unor Fonduri de Restructurare și Dezvoltarea Sectorială (FRDS) pentru sprijinirea Enitatilor Medii și Mari, din cadrul sectoarelor vizate, care necesită derularea unor programe de restructurare/reorganizare/dezvoltare/consolidare de piață (în cele ce urmează programe de „Restructurare”) și care derulează operațiuni de producție și procesare. FRDS vor fi deschise și investitorilor privați (în cele ce urmează „Investitorii Privati”).

PIPP este înființat pentru a coordona reacția Guvernului României la CES, în colaborare cu mediul de afaceri și cu investitori privați, în vederea coordonării unor intervenții corelate și integrate în anumite verigi puternic afectate de CES la nivelul unor verticale economice deficitare pentru a (i) crește, într-o primă etapă, lichiditatea piețelor afectate, (ii) concomitent cu derularea unor programe de investiții pentru a sprijini întreprinderile mari, implicate în sectoare de producție și procesatoare, care au nevoie de sprijin pentru derularea unor programe Restructurare și (iii)

pentru a introduce instrumente de descoperire a unui nivel coerent și sustenabil al prețului anumitor produse și servicii cheie.

PIPP urmărește introducerea unui set de măsuri eficiente pentru întărirea sustenabilității sociale, economice, și de protecție a mediului în anumite sectoare economice deficitare, puternic și disproporționat afectate de CES și se va implementa prin FDRS dedicate sectoarelor economice vizate.

Deși PIPP are o largă adresabilitate la nivelul tuturor sectoarelor economice deficitare, în cadrul acestui document ne vom referi cu precădere la sectorul agro-alimentar și în mod specific la efectele Crizei Economice Sectoriale (CES) asupra Verticalei Agro-alimentare a Suinelor (VAS).

Deși PIPP are o largă adresabilitate la nivelul tuturor sectoarelor economice deficitare, în cadrul acestui document ne vom referi cu precădere la sectorul agro-alimentar și în mod specific la efectele Crizei Economice Sectoriale (CES) asupra Verticalei Agro-alimentare a Suinelor (VAS).

3. DIMENSIUNEA PROBLEMEI IN CADRUL VAS

Verticala Agroalimentară a Suinelor (VAS), care include atât fermele de reproducție și îngrășare, cât și unitățile de abatorizare și procesare a porcilor și cărnii de porc, se confruntă cu una dintre cele mai grele perioade din istorie. De la declanșarea epidemiei de pestă porcină africană (PPA), în august 2018, peste 60 de ferme autohtone au fost afectate grav de răspândirea acestui virus. Astfel, în prezent vorbim despre o producție internă de carne de porc care acoperă numai 20% din necesarul de consum. Numai anul trecut (2021), industria autohtonă a pierdut peste 600.000 de animale din cauza virusului PPA. Mai mult, statisticile subliniază faptul că fermele comerciale românești au pierdut în 2021, aproximativ 40% din femelele de reproducție, ceea ce înseamnă aproximativ 1,5 milioane de porci.

Pe parcursul anului 2021 efectele PPA s-au extins la nivel continental (în special în Germania, cel mai mare producător din Uniunea Europeană), ceea ce a condus la o scădere dramatică a exporturilor din această țară către China (cel mai mare importator pe plan mondial). Pe cale de consecință, piața locală a fost inundată de importuri ieftine de carne de porc din UE, în special din Germania, dar și din Spania, și Polonia. În aceste condiții, procesatorii locali s-au confruntat cu o creștere fără precedent a costului cu materia primă, în condițiile în care marile lanțuri comerciale au putut importa cantități nelimitate de carne de porc la prețuri foarte joase.

Pe lângă dificultățile specifice industriei, spre finalul anului trecut (2021) a început să se manifeste și criza energetică, care s-a intensificat pe parcursul anului 2022, odată cu izbucnirea conflictului dintre Rusia și Ucraina. În prezent, fermierii și procesatorii autohtoni trebuie să facă față și impactului majorării facturilor la energia electrică și gaze naturale. De asemenea, continuarea conflictului Ruso-Ucrainean a condus și la o criză a produselor agricole acestea fiind principala sursă de hrană a animalelor.

În aceste condiții, siguranța alimentară a populației în ceea ce privește aprovizionarea cu carne de porc, care constituie principala sursă de proteină a consumatorului român (50%), din surse locale, este grav afectată. Reiterând faptul că, VAS riscă să fie în totalitate anihilată, un aspect inflamator este constituit de riscul la care România este expusă, anume: dependența totală de import.

Piața de desfacere a fermierilor este constituită din unitățile de abatorizare și procesare a suinelor. Prin urmare, orice dezechilibre și disfuncționalități din amonte (fermieri) se reflectă direct în aval (procesatori), până la nivelul unităților de comercializare a cărnii și produselor din carne către populație. Anul 2022 marchează al treilea an de declin economic sever, majoritatea fermierilor, și în special unitățile de abatorizare, înregistrând pierderi semnificative. Spre exemplificare, cel mai mare operator integrat, Smithfield Romania, înregistrând pierderi cumulate de peste 140 milioane ron în perioada 2020 - 2021, al doilea procesator național de carne de porc, Abatorul Peris SA, înregistrând pierderi cumulate de peste 30 milioane ron în aceeași perioadă, iar cel mai mare fermier de porci, Premium Porc, înregistrând de asemenea pierderi semnificative.

În prezent, comerțul cu carne de porc se desfășoară în proporție de circa 70% prin intermediul marilor lanțuri internaționale (Kaufland, Lidl, Metro, Auchan, Carrefour, Profi, Penny, Mega Image, etc.) dintre care operatorii germani (Kaufland și Lidl) își adjudecă partea leului. Concomitent, pierderile grave de efective de animale, suferite anul trecut de către fermierii români, au generat prăbușirea ofertei locale și au condus la explozia prețului cărnii de porc românească, care a ajuns o delicată pentru consumatorul român, forțat să plătească un preț la raft de 2-3 ori mai mare decât al celui de import. Din păcate, pentru marile lanțuri de retaileri, destabilizarea producției VAS sau chiar dispariția acesteia, nu reprezintă o provocare majoră, întrucât și în prezent aceștia își importă majoritatea cărnii de porc vândute.

4. MASURILE NECESARE PENTRU REDRESAREA VAS

Dintr-o perspectivă structurală, performanța financiară a tuturor operatorilor economici incluși în VAS, (cu precădere a unităților de abatorizare și procesare a cărnii de porc) este impactată negativ de lipsa unor unități de procesare a deșeurilor din abatorizare, precum sange, oase sau păr. În țări precum Germania, aceste deșeuri sunt valorificate superior în unități de producție specializate și de înaltă performanță tehnologică pentru obținerea unor produse cu valoare adăugată ridicată, utilizate în industrii precum cea farmaceutică, în agricultură, sau pentru producția de hrană pentru animalele de companie ori producția de biogaz și biodiesel. În lipsa unor astfel de unități de procesare a deșeurilor de abatorizare, abatoarele din România sunt nevoite să distrugă respectiva materie, în mod organizat și contra cost, în loc să le poată valorifica și contabiliza drept venituri.

4.1 Fermele de suine (reproducere și îngrășare)

Majoritatea fermierilor români de suine au nevoie de ajutor pentru atingerea unor dimensiuni economice de scară în condiții de maximă biosecuritate. În industria agroalimentară atingerea unor dimensiuni semnificative este o condiție esențială pentru desfășurarea unei activități viabile din punct de vedere comercial, oferind consumatorilor prețuri accesibile. Pe deoparte mediul concurențial, pe de alta parte costurile ridicate cu hrana animalelor, personalul, utilitățile și, nu în ultimul rând, necesitatea asigurării unui grad maxim de biosecuritate, fundamentează necesitatea unei transformări structurale a întregii industrii conectate VAS.

4.2 Unitățile de abatorizare și procesare a cărnii de porc

În aval, unitățile de abatorizare și procesare a cărnii de porc, o verigă intermediară esențială, sunt puternic energofage, întregul flux de producție fiind izolat într-un mediu cu temperatura controlată scăzută (între 40C și 60C), anumite sectoare necesitând procesări termice, iar altele congelare la o temperatură foarte scăzută (-400C). Necesitatea menținerii celor mai ridicate standarde de biosecuritate și siguranță alimentară, în condițiile presiunii de prețuri, atât din amonte (din partea fermierilor de suine), cât și din aval (din partea lanțurilor internaționale de retail) scoate în evidență sensibilitatea și vulnerabilitatea acestei verigi la orice fel de volatilități induse de situații de criză.

Fară a avea pretenția unei analize exhaustive, în cadrul acestui document conceptual, în vederea corectării situației actuale **este necesară intervenția concertată a statului, pe întreg lanțul valoric al VAS pe următoarele direcții:**

La nivelul producției de suine:

- a) **Investiții - pentru dezvoltarea/modernizarea unor unități de producție** de dimensiune standard și de separare fizică a unităților de producție, gestionate de același producător, în teritoriu pentru a mitiga riscul propagării PPA de la o unitate la alta. Astfel de unități, de dimensiune standard, trebuie deservite de unități de preparare a hranei animalelor integrate, pentru a limita posibilitatea contaminării cu PPA prin transportul furajelor între unitățile de producție. De asemenea, unitățile de producție standard trebuie să poată derula procese operaționale și să fie echipate cu utilaje moderne care să permită implementarea unor măsuri eficiente de biosecuritate. Investiții sunt necesare și în instalații de producție a energiei electrice și termice din surse regenerabile, pentru creșterea gradului de autosuficiență energetică al fermelor.
- b) **Capital de lucru** - în condițiile creșterii dramatice a costurilor (hrana animalelor, personal, utilități, consumabile) fermierii români necesită sprijin pentru acoperirea cheltuielilor de operare a fermelor.

- c) **Pregătire personal** – criza de personal calificat în mediul rural este bine cunoscută încă dinaintea declanșării dificultăților ultimilor ani. Mai mult, în condițiile actuale, fermierii au nevoie de pregătire în operarea echipamentelor moderne, gestionarea măsurilor de biosecuritate și, nu în ultimul rând, pentru exploatarea unităților de producție de energie regenerabilă.

La nivelul unităților de abatorizare a suinelor și procesare a carni de porc:

- a) **Investiții** – similar cu necesitatea fermelor de suine de a atinge dimensiuni care să le asigure dimensionarea activităților la o economie de scară, unitățile de procesare trebuie să își crească capacitățile de producție în acest sens. Consumul intern de carne de porc se ridică la circa 8 milioane de porci, care ar putea fi acoperit în proporție de 70% - 80% din surse interne. Dimensiunea minimă, pentru desfășurarea unei activități viabile din punct de vedere economic din partea unităților de abatorizare și procesare de suine, este de minim 1.000.000 de capete/an. În prezent, în țara există o singură unitate de procesare de această dimensiune, operată de Smithfield România (Comtim).
- b) **Derularea unor fluxuri operaționale optime**, instalarea unor echipamente moderne și creșterea nivelului de biosecuritate, inclusiv umană în condițiile necesității de gestionare pe termen lung a pandemiei cu virusul COVID-19, necesită investiții suplimentare.
- c) **Introducerea unor capacități de producție de energie din surse regenerabile** este mai pregnantă pentru unitățile de abatorizare și procesare a suinelor mari consumatoare de energie electrică (instalațiile de răcire), gaz și abur industrial (pentru operațiunile de spălare, igienizare, și procesare la cald).
- d) **Capital de lucru** - în condițiile creșterii volatilității costului cu materia primă, dar și cu utilitățile, procesatorii români necesită sprijin pentru finanțarea capitalului de lucru.
- e) **Pregătire personal** – criza de personal calificat care afectează industria este bine cunoscută încă dinaintea declanșării dificultăților ultimilor ani. Majoritatea personalului calificat (măcelari, tranșatori, etc.) preferă să migreze, în timpul sezonului de recoltare a fructelor și legumelor, către Spania și Italia, sau să lucreze în abatoare din Germania. Mai mult, în condițiile actuale, personalul necesită pregătire în operarea echipamentelor moderne, în gestionarea măsurilor de biosecuritate și, nu în ultimul rând, pentru exploatarea unităților de producție de energie regenerabilă.

La nivelul unităților de procesare a deșeurilor:

Nu în ultimul rând, completarea VAS cu unități de procesare a deșeurilor de abatorizare ar reprezenta un progres real pentru România, astfel de tehnologii fiind foarte avansate, iar produsele obținute fiind destinate atât pieței locale cât și unei piețe internaționale deosebit de dinamice și lucrative. Dincolo de meritele introducerii în țară a unor tehnologii avansate, cu toate avantajele care decurg din diversificarea industrială, dezvoltarea unei forțe de muncă cu calificare superioară, și ameliorarea balanței comerciale a României, procesarea deșeurilor ar aduce un plus de performanță economică la cea mai vulnerabilă verigă a VAS (respectiv unitățile de

abatorizare a suinelor și procesare a cărnii de porc), ceea ce ar avea un impact major asupra rezilienței economice a întregului sector.

Dincolo de meritele introducerii în țară a unor tehnologii avansate, cu toate avantajele care decurg din diversificarea industrială, dezvoltarea unei forțe de muncă cu calificare superioară, și ameliorarea balanței comerciale a României, procesarea deșeurilor ar aduce un plus de performanță economică la cea mai vulnerabilă verigă a VAS (respectiv unitățile de abatorizare a suinelor și procesare a cărnii de porc), ceea ce ar avea un impact major asupra rezilienței economice a întregului sector.

5. FONDUL DE DEZVOLTARE SI RESTRUCTURARE A VERTICALEI AGRO-ALIMENTARE A SUINELOR (FRD-VAS)

Formarea și rolul FRD-VAS

FRD-VAS urmează a fi stabilit în baza unui grant de [-] milioane euro, acordat în cadrul PIPP, pentru a participa la programe de Investiții pentru sprijinirea entităților medii și mari (EMM) din cadrul Verticalei Agro-alimentare a Suinelor (EMM-VAS).

Alături de banii publici, investitori privați vor avea posibilitatea să participe cu aporturi de minim [-] milioane euro la întregirea resurselor financiare aferente fiecărui FDRS. Programul este destinat sprijinirii Entităților Medii și Mari (EMM), care necesită deruarea unor programe de Restructurare și care desfășoară cu precădere operațiuni de producție și procesare, atât prin achiziții de acțiuni/părți sociale, cât și prin acordarea de împrumuturi/credite obligatate convertibile. În vederea capitalizării suplimentare a FRD-VAS, se are în vedere atragerea cu prioritate a unor investitori instituționali precum instituții financiare internaționale, sau fonduri de investiții specializate, alături de persoane fizice și juridice (Investitorii Privați).

În urma constituirii și capitalizării sale, FRD-VAS va investi în EMM-VAS care sunt înregistrate și își desfășoară activitatea pe teritoriul României la data investitiei. Investițiile se vor derula sub forma achizițiilor de acțiuni/părți sociale, prin participarea FRD-VAS la majorarea capitalului EMM-VAS, sau prin acordarea de împrumuturi/credite obligatate convertibile în baza unor termene și condiții detaliate în cadrul fiecărui proiect (în cele ce urmează „Investițiile”). Achiziția de acțiuni/părți sociale sau de împrumuturi de la deținătorii lor este interzisă.

Limita superioară a unei investiții în orice EMM-VAS nu vă depăși [-]% din totalul fondurilor disponibile la nivelul FRD-VAS, sau [-] milioane euro. În urma investiției, FRD-VAS nu vă deține, sau nu vă deține opțiuni asupra, sau nu vă controlează, mai mult de [-]% din capitalul social EMM-VAS.

Intrarea Statului în actionariatul EMM-VAS, prin intermediul FRD-VAS va permite acestuia (în calitate de acționar mediator) să inițieze un dialog constructiv și de durată cu marii retaileri internaționali în vederea asigurării unei aprovizionări prioritare cu carne de porc din surse interne la nivelul capacităților de producție și procesare din țară și suplimentarea necesarului de consum a populației din surse externe doar peste nivelul ofertei interne.

Acordarea unui sprijin financiar prin intermediul unor împrumuturi/credite obligatate convertibile sau prin achiziția de acțiuni/părți sociale vă fi destinată finanțării activității curente și pentru derularea unor programe de Restructurare în vederea creșterii securității biosanitare, contracarării efectelor crizei energetice și de materii prime, și stabilirii unor lanțuri sustenabile de aprovizionare a populației cu carne de porc din surse interne în colaborare cu marile lanțuri de retail.

În egala măsură, PPIP va contribui la dezvoltarea pieței de capital interne prin sprijinirea EMM-VAS, în urma derulării programelor de Restructurare să se finanțeze, cu instrumente de datorie și/sau capital, prin intermediul pieței de capital, ca metoda principală de valorificare a Investițiilor FRD-VAS. Desigur, PPIP nu exclude alte modalități de valorificare a Investițiilor, cu ar fi rascumpărarea către ceilalți acționarii, vânzarea către investitori strategici sau financiari, sau vânzarea activelor.

Valorificare Investițiilor

În trecut, multe intervenții ale statului pentru sprijinirea unor operatori economici sau pentru dezvoltarea unor sectoare economice deficitare sau soldat cu eșec, datorita lipsei unei strategii integrate de (i) acordare, (ii) restructurare, satbilizare, și dezvoltare, și (iii) retragere/valorificare a contribuției Statului.

Pe cale de conscinta, dar ținând cont și de gradul avansat de deteriorare și perspectivele sumbre ale EMM-VAS, CFR propune o intervenție din partea Statului care să fie în egala măsură rapidă dar și complexă și structurală, pe baza celor 3 elemente menționate mai sus:

- Etapa intrării – reprezintă acordarea unui sprijin financiar prin intermediul unor împrumuturi/credite obligatate convertibile sau prin achiziția de acțiuni/părți sociale pentru finanțarea activității curente și pentru derularea unor programe de Restructurare.
- Etapa restructurării – reprezintă derularea programului de Restructurare a EMM-VAS, aprobat odată cu aprobarea Investiției de către Comitetul de Aprobare a Investițiilor (CAI), în urma căruia EMM-VAS devine performanta din punct de vedere economic, sau este consolidată în cadrul cu alte entități din cadrul VAS, în vederea creșterii performanței economice integrate. În cadrul acestei etape, restructurarea propriu-zisă poate fi urmată de o perioadă de stabilizare și dezvoltare.
- Etapa ieșirii – reprezintă valorificarea Investiției prin diverse metode cum ar fi lisatarea pachetului deținut de FRD-VAS la Bursa de Valori București, vânzarea către un investitor

strategic, răscumpărarea de către ceilalți acționarii, refinantarea împrumutului/creditului obligatar convertibil cu instrumente de datorie și/sau capital, prin intermediul pieței de capital, sau orice altă modalitate.

Durata și amploarea programului

Transformarea și modernizarea VAS necesită un program de minim [] ani (cu posibilitatea prelungirii lui) pentru derularea unor sub-programe ample de investiții, la nivelul producătorilor de suine, la nivelul unităților de abatorizare și procesare, pentru diversificarea industrială și reducerea importurilor de hrană pentru animalele de companie, și, nu în ultimul rând, pentru dezvoltarea unor capacități de producție pentru valorificarea superioară a deșeurilor de abatorizare și procesare a cărnii.

Efortul statului trebuie să fie direcționat selectiv, la nivelul operatorilor capabili să deruleze programe de investiții semnificative (EMM-VAS) pentru atingerea obiectivelor PIPP. Rolul statului este crucial în asigurarea unui cadru de siguranță și confort pentru a facilita accesul operatorilor privați la producători de talie mondială, pentru a forma parteneriate strategice și pentru a coordona, într-o prima etapă, injectii de lichiditate în piața în scopul asigurării supraviețuirii EMM-VAS, pentru a stabili un dialog constructiv și de durată cu marile lanțuri internaționale de retail care să conducă la stabilirea unor mecanisme de formare a preturilor sustenabile și inclusive, și pentru a atrage investiții străine semnificative. Astfel de industrii sunt intens consumatoare de energie, dar au un impact pozitiv asupra mediului și pot contribui la direcții distincte de dezvoltare industrială pe orizontală (industria energetică, industria alimentară, industria farmaceutică, agricultură, etc.).

Coordonare mixtă: publică și privată

Ținând cont de complexitatea programului de măsuri, se impune înființarea unor entități specializate și dedicate derulării sale:

- Programul de Investiții Public-Privat (PIIP) – are la bază o alocare bugetară multisectorială dedicată coordonării reacției Guvernului României la CES.
- Fondul de Restructurare și Dezvoltare al Verticalei Agro-alimentare a Suinelor (FRD-VAS) – este înființat printr-un grant oferit de PIIP pentru a derula programe de Investiții în cadrul verticalei agro-alimentare a suinelor (VAS).
- Consiliul de Coordonare, Consiliere și Supraveghere (CCCS) – organ consultativ compus din reprezentanți relevanți ai statului, ai mediului de afaceri privat (administratori sau directori generali), ai operatorilor economici participanți la program, reprezentanți ai mediului academic, de stat sau privat, din țară sau din UE.
- Consiliul de Aprobare a Investițiilor (CAI) – organ de decizie din structura de lucru a FRD-VAS care va aproba Investițiile propuse de Entitatea de Administrare.

- Entitatea de Administrare (EA) – societatea comerciala care va angaja profesionistii in derularea investitiilor de capital care vor coordona alocarile de capital si vor derula Investitiile, monitorizand derularea planului de Restructurare al EMM-VAS si organizand valorificarea acestora.

Structura si modalitate de functionare a PPIP

Implementarea PPIP prin intermediul FRD-VAS presupune înființarea simultană a FRD-VAS și CCCS în urma apropiării PPIP și a alocării bugetare aferente.

În urma înființării sale, FRD-VAS vă putea acorda împrumuturi/credite obligatate convertibile către EMM-VAS care necesita derularea unor programe de Restructurare fără întârziere. Concomitent cu elaborarea strategiei globale aferente VAS (Strategia), CCCS vă monitoriza acordarea împrumuturilor/creditelor obligatate convertibile către EMM-VAS și utilizarea acestora.

În paralel cu elaborarea Strategiei, FRD-VAS va depune demersurile necesare pentru atargarea Investitorilor Provatii și suplimentarea fondurilor disponibile, pe durata unui an de la primirea grantului inițial (în cele ce urmează perioada de „Subscriere”). Se anticipează elaborarea Strategiei de către CCCS și aprobarea ei de către PPIP inainte de finalizarea perioadei se Subscriere.

Odată cu aprobarea Strategiei, FRD-VAS va putea iniția conversia unor împrumuturi/credite obligatate și va putea achiziționa acțiuni/părți sociale în cadrul unor operațiuni de majorare a capitalului social al EMM-VAS, dupe caz și necesități.

Consiliul de Coordonare, Consiliere și Supraveghere (CCCS) este organul consultativ compus din reprezentanți relevanți ai statului, reprezentanți relevanți ai mediului de afaceri privat (administratori sau directori generali) ai EMM-VAS, reprezentanți ai mediului academic, de stat sau privat, din țară sau din UE, cu rolul de a elabora strategia PPIP (Strategia), de a monitoriza implementarea ei și de a face propuneri legislative pentru optimizarea programului. Un rol important asumat de CCCS este acela de a dezvolta strategii naționale eficiente pentru dezvoltarea VAS și de a purta un dialog constructiv și eficient cu reprezentanții unor operatori economici relevanți (precum investitori strategici sau reprezentanții lanțurilor internaționale de retail) pentru a facilita implementarea Strategiei.

Consiliul de Aprobare a Investițiilor (CAI) este organul de decizie din structura FRD-VAS care vă aporba investițiile propuse de Entitatea de Administrare. Membrii CAI sunt profesioniști în derularea investițiilor de capital, din tara sau din UE, și reprezintă interesele Statului și Investitorilor Privati care au contribuit la capitalizarea FRD-VAS. Membrii CAI nu sunt angajați ai CAI și sunt profesioniști cu o arie de expertiza relevanta, incluzând experiență națională și

internațională în derularea investițiilor de capital privat, experiență sectorială, și experiență în restructurarea EMM.

Entitatea de Administrare (ET) este societatea comercială care va angaja profesioniștii în derularea investițiilor de capital ale FRD-VAS, care vor coordona alocările de capital și vor derula Investițiile, monitorizând derularea planului de Restructurare al fiecărei EMM-VAS. EA își va desfășura activitatea în baza Strategiei elaborate de CCCS, vă implementa Investițiile aprobate de CAI, și vă organiza procesul de valorificare a Investițiilor.

Exemple de programe din cadrul Strategiei

Implementarea Programului „Raftul românesc” – inițiativă prin intermediul căreia se propune asigurarea identității vizuale la raft a cărnii de porc produsă în România, cu scopul de a monetiza superior lanțul scurt, care se reflecta în creșterea veniturilor fermierilor români, asigurând pentru consumator calitatea, prospețimea și siguranța produselor.

Implementarea Programului I de promovare „Salvați porcul românesc” – inițiativă suport pentru programele „Raftul românesc” respectiv „Ambalat în România”, derulat în parteneriat public-privat pentru comunicarea publică și promovarea consumului de produse autohtone și de susținere a industriei de procesare din România.

Implementarea Programului „Ambalat în România” – inițiativă care vizează asigurarea sustenabilității economice a industriei de procesare a cărnii de porc, pe perioada deficitului de materie primă autohtonă, prin identificare specifică la raft a produselor procesate și ambalate în România cu materie primă din import.

Concomitent cu derularea inițiativelor propuse, CFR pledează pentru intervenția integrată și susținută a Statului prin următoarele elemente strategice:

a) Strategia pe termen scurt – Salvarea porcului românesc

- Aprobarea PPIP, infiintarea FRD-VAS si CCCS, si capitalizarea FRD-VAS cu grantul oferit de PPIP;
- Acordarea de imprumuturi/credite obligatate convertibile de catre FRD-VAS, aprobate de CAI si sub coordonarea CCCS pentru monitorizarea implementării programelor asociate cu porcul românesc în relaționarea cu industria de retail din România;
- Initierea precesului de capitalizare suplimentara a FRD-VAS prin atragerea Investitorilor Privati si elaborarea Strategiei de catre CCCS.

b) Strategia pe termen mediu – Capitalizarea fermelor și a industriei

- Achizitia de actiuni/parti sociale de catre FRD-VAS, sau convertirea unor imprumuturi/credite obligatate in actiuni/parti sociale. in baza Strategiei si sub supravegherea CCCS
- Derularea programelor de Restructurare in cadrul EMM-VAS sub supravegherea CCCS si coordonarea EA;
- Implementarea unui set de masuri suplimentare (facilități fiscale, atragerea unor investitori straini), dupa caz.

c) Strategia pe termen lung – Investiții strategice pe minim 10 ani

- Initierea programelor de valorificare a Investitiilor FRD-VAS in EMM-VAS Restructurate;
- Derularea unor investitii strategice (capacități de valorificare a deseurilor, unitati de productie de energie regenerabila) în cooperare cu investitori strategici selectati;
- Listarea FRD-VAS la BVB (sau ridicarea FRD-VAS 2) in urma valorificarii Investițiilor initiale si re-utilizarii Grantului initial.

Evaluarea Impactului

Eficiența unei intervenții punctuale la nivelul unor operatori economici dispersați și/sau de mici dimensiuni ar fi lipsită de viziune și eficiență. În mod particular, o intervenție structurală a statului într-o industrie deficitară și amenințată cu dispariția ar fi **benefică țării dintr-o pluralitate de considerente:**

- a) **Crește nivelul de siguranță a alimentației** cu o gamă de produse esențiale, tradiționale și foarte apreciate de populație;
- b) **Amelioreaza balanța comercială a țării, atât prin reducerea importurilor** masive de carne de porc, cât și prin dezvoltarea unor capacități de producție cu grad înalt de tehnologizare și sofisticare a căror produse ar fi deosebit de competitive pe plan internațional;
- c) **Contribuie la consolidarea semnificativă a performanțelor financiare pentru întreaga VAS** transformând-o dintr-o industrie pe cale de dispariție într-un pol important, competitiv din punct de vedere tehnologic și financiar.

6. ORGANIZAREA SI FUNCTIONAREA FRD-VAS

Înființat inițial sub forma unui fond de investiții închis, FRD-VAS va putea opta oricând în favoarea listării la Bursa de Valori București (BVB) și să se transforme în fond de investiții deschis. În afara grantului inițial din partea PIPP, FRD-VAS va fi deschis investitorilor privați care vor contribui, pe parcursul perioadei de subscriere, minim [-] milioane de euro. Perioada de subscriere va începe de la data alocării grantului de către PIPP și se va extinde pe o perioadă de maxim un an.

În vederea capitalizării FRD-VAS, pentru suplimentarea fondurilor FRD-VAS, fondatorii vor apela cu precădere la surse de capital instituțional precum instituții financiare internaționale, fonduri de investiții specializate, dar și la persoane fizice sau juridice private.

Angajamentul de capitalizare a FRD-VAS se va face sub forma unui acord de parteneriat care va stipula printre altele perioada de returnare a capitalului contribuit sau a activelor achiziționate (de regula 10 ani). Acest acord de parteneriat va mai stipula și echipa care va identifica, executa, și administra investițiile în EMM-VAS, respectiv angajații Entității de Administrare.

FRD-VAS se va constitui sub forma unei entități juridice pe acțiuni oferind următoarele avantaje Investitorilor Privati (IP):

1. IP răspund în limita capitalului avansat, în caz de faliment, acțiuni în instanță, etc.
2. FRD-VAS este o entitate care nu plătește impozit pe profitul obținut și distribuit IP, aceștia evitând dubla impunere.

Capitalizarea FRD-VAS se va face prin contribuția:

- 1) **PIP:** care va contribui, sub forma de grant, suma de [-] milioane euro pentru înființarea FRD-VAS.
- 2) **Investitorii Privati (IP):** persoane fizice sau juridice private care vor oferi resurse financiare sub formă de participanții la capitalizarea FRD-VAS de minim [-] milioane de euro.

Entitatea de Administrare (EM): unitatea operațională care va angaja profesioniștii în investiții care vor alocă capitalul disponibil și vor administra investițiile.

Mandatul: Prevederile din cadrul acordului de parteneriat care vor defini parametrii și criteriile de selectare a EMM-VAS și condițiile de eligibilitate a investițiilor. Astfel de restricții pot include, criterii de dimensiune, domeniu de activitate, garanțiile oferite, etc. Mandatul se elaborează în baza Strategiei elaborate de CCCS.

7. GLOSAR DE TERMENI

Criza Economică Sectorială (CES) – situația de criză de durată, generată selectiv, în anumite sectoare cheie ale economiei românești, de coincidența unor evenimente globale extreme și fără precedent, cum ar fi pandemia covid, perturbarea lanțurilor logistice internaționale și criza energetică exacerbată de noile realități geopolitice, extinderea de durată a pestei porcine africane, și creșterea frecvenței incidenței unor fenomene climatice extreme.

Programul de Investiții Public-Privat (PIPP) – este înființat pentru a coordona reacția Guvernului României la situația de Criză Economică Sectorială. La baza PIPP se află o alocare bugetară pentru acordarea de granturi în scopul formării de Fonduri de Dezvoltare și Restructurare Sectoriale (FDRS). Alături de banii publici, investitori privați vor avea posibilitatea să participe la întregirea resurselor financiare aferente fiecărui FDRS.

Fonduri de Restructurare și Dezvoltarea Sectorială (FRDS) – fonduri de investiții pentru sprijinirea Entităților Medii și Mari, din cadrul sectoarelor vizate, care necesită derularea unor programe de Restructurare și care derulează operațiuni de producție și procesare.

Verticala Agroalimentară a Suinelor (VAS) – structură pentru implementarea unei abordări integrate la nivelul lanțului valoric, cu participarea ca parteneri a tuturor actorilor economici de pe lanț și a Statului în calitate de arbitru (pentru direcțiile strategice); Structura asigură coordonarea acțiunilor și monitorizarea indicatorilor de proces pe termen scurt, mediu și lung; Structura are rol consultativ pentru deciziile privind formele de sprijin ale sectorului aflat în deficit.

FRD-VAS – reprezintă Fondul de Restructurare și Dezvoltarea Sectorială înființat pentru derularea programelor de Investiții în EMM din cadrul Verticalei Agroalimentare a Suinelor (VAS). FRD-VAS are rolul de a implementa Strategia elaborată de Consilul de Coordonare, Consiliere și Supraveghere (CCCS), își desfășoară activitatea prin intermediul Entității de Administrare (EA). EA derulează Investițiile aprobate de Comitetul de Aprobare a Investițiilor (CAI).

Entitatea de Administrare (EM): unitatea operațională care va angaja profesioniștii în investiții care vor alocă capitalul disponibil și vor administra investițiile.

Mandatul: Prevederile din cadrul acordului de parteneriat de înființare a FRD-VAS care vor defini parametrii și criteriile de selectare a EMM-VAS și condițiile de eligibilitate a investițiilor. Astfel de restricții pot include, criterii de dimensiune, domeniu de activitate, garanțiile oferite, etc. Mandatul se elaborează în baza Strategiei elaborate de CCCS.

Consilul de Coordonare, Consiliere și Supraveghere (CCCS) – Organ consultativ compus din **reprezentanți relevanți ai statului**, fermierii, abatoare, industria procesatoare, retalieri și **reprezentanți ai mediului universitar de profil**. Cu rol în:

- Elaborarea viziunii și a strategiilor pentru VAS;

- Monitorizarea și facilitarea implementării strategiei;
- Identificarea și argumentarea inițiativelor legislative pentru optimizarea VAS.

Entități mijlocii și mari (EMM) – sunt cele care, la data ultimului bilanțului, depășesc limitele a minimum două dintre criteriile următoare:

- Totalul activelor: 25,0 milioane de lei (echivalentul a 5,0 milioane de euro);
- Cifra de afaceri: 50,0 de milioane de lei (echivalentul a 10,0 milioane euro);
- Numarul mediu de salariați în cursul ultimului exercitiu financiar: 100.

EMM-VAS – EMM din cadrul Verticalei Agro-alimentare a Suinelor, respectiv ferme de reproducere și îngrășare a suinelor, unități de abatorizare și procesare a cărnii de porc.

Comitetul de Aprobare a Investițiilor (CAI) – Organismul de aprobare a Investițiilor propuse de Entitatea de Administrare a FRD-VAS, compus din reprezentanți ai Statului (SAPIA), ai Investitorilor, sau profesioniști independenți selectați din mediul de afaceri sau academic
Investiție – reprezintă lichiditatea acordată EMM-VAS de către FRD-VAS atât prin (i) achiziții de acțiuni/părți sociale, cât și prin (ii) acordarea de împrumuturi/credite obligatate convertibile, în vederea derulării unor programe de Restructurare.

Restructurare – derularea unor programe transformative a EMM-VAS, pre-aprobate de către CAI în vederea derulării Investiției, vizând, printre altele, discontinuarea unor linii de afaceri subperformante, dezvoltarea liniilor de afaceri performante, investiții în introducerea unor soluții de rețehnologizare, automatizare, sau derularea unor tranzacții de fuziuni, achiziții, și/sau consolidare de piață între EMM-VAS, în vederea adaptării EMM la noile realități economice și pentru contracararea efectelor CES.

Retail Dominant – pentru piața cărnii de porc există 4 rețele: Lidl, Kaufland, Carrefour, Profi

Programul „Raftul românesc” – inițiativă prin intermediul căreia se propune asigurarea identității vizuale la raft a cărnii de porc produsă în România, cu scopul de a monetiza superior lanțul scurt, care se reflectă în creșterea veniturilor fermierilor români, asigurând pentru consumator calitatea, prospețimea și siguranța produselor.

Programul de promovare „Salvați porcul românesc” – inițiativă suport pentru programele „Raftul românesc” respectiv „Ambalat în România”, derulat în parteneriat public-privat pentru comunicarea publică și promovarea consumului de produse autohtone și de susținere a industriei de procesare din România.

Programul „Ambalat în Romania” – inițiativă care vizează asigurarea sustenabilității economice a industriei de procesare a cărnii de porc, pe perioada deficitului de materie primă autohtonă, prin identificare specifică la raft a produselor procesate și ambalate în România cu materie primă din import.

Elemente specifice de Economie Circulară în VAS – valorificarea componentelor conexe cu scopul creșterii valorii adăgate a sectorului cărnii de porc.

- Fertilizatori naturali
- Energie – biogaz
- Rendering
- PET food
- Heparina